

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการคำนวณปฏิทินล้านนา และหลักเกณฑ์การคำนวณหนังสือปีใหม่เมือง (ประกาศสงกรานต์ของล้านนา) ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้คนแถบนี้ สำหรับเป็นข้อมูลมาตรฐานในการนำไปใช้ต่อไป

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย คัดเลือกจากเอกสารที่พบในเขตล้านนา ผลสรุปในการวิจัยเป็นดุลพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิรวม 15 ท่าน ซึ่งแบ่งเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย 4 ท่าน และคณะผู้ร่วมชำระปฏิทินและหนังสือปีใหม่เมืองล้านนา (ประกาศสงกรานต์) 11 ท่าน

ผลการศึกษาพบว่า องค์ความรู้เรื่องปฏิทินและหนังสือปีใหม่เมืองล้านนา (ประกาศสงกรานต์) มีความหลากหลายมาก ที่ประชุมจึงคัดเลือกข้อมูลเรื่องปฏิทินล้านนา จากการรวบรวมของ อ.ทวี สว่างปัญญางกูร และ พระครูอดุลสีกิตติ์ แล้วพิจารณาข้อมูลโดยใช้เกณฑ์การคำนวณที่ถูกต้อง และความถี่ของการปรากฏ ส่วนข้อมูลเรื่องหนังสือปีใหม่เมืองล้านนา ใช้เอกสารของวัดศรีมงคล ต.ยม อ.ท่าวังผา จ.น่าน เป็นเอกสารฉบับหลัก และใช้เอกสารตรวจสอบอีก 3 ฉบับ นอกจากนี้ยังใช้เอกสารอื่น ๆ จำนวน 10 ฉบับในการตรวจสอบโดยตลอด

งานวิจัยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทแรก เป็นบทนำ ว่าด้วยที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ศัพท์เฉพาะในงานวิจัย

บทที่ 2 ระบบปฏิทินล้านนา ว่าด้วยเรื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับปฏิทิน ลักษณะเฉพาะอื่น ๆ ของระบบปฏิทินล้านนาข้อสรุปการประชุมในหัวข้อการหาอธิกมาส อธิกวาร การหาหรรคุณ การเรียกชื่อปีและชื่อวันในระบบปฏิทินล้านนา การหาวันเม็ง และวันตามความเชื่อ หนังสือและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

บทที่ 3 ขอบเขตการศึกษา วิธีวิจัยเอกสารหลักและเอกสารประกอบการวิจัย สถานที่ดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัย ที่ปรึกษาโครงการวิจัย คณะผู้เข้าร่วมชำระปฏิทินล้านนาและกลุ่มเป้าหมาย

บทที่ 4 หนังสือปีใหม่เมืองล้านนา (ประกาศสงกรานต์) ว่าด้วยเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับขุนสังกรานต์ นาคหื้อน้ำ จำนวนห้าฝนและการแบ่งห้าฝนในแต่ละปี ทิศอวายุหน้า ทิศเทวดาวางเครื่องประดับ ทิศปาปเคราะห์ตก ทิศปาปปลัคนาคก ไม้ที่เป็นพระญา ไม้ที่ขวัญข้าวอยู่ พระญาดอกอันไฉ่รักษาอันใด และรูปแบบการเขียนหนังสือปีใหม่เมืองล้านนา

บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก มีคำอธิบายศัพท์ ภาพถ่าย และเอกสารประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้